

Kalesný František

v sumáre

doc. Ing. arch., PhD. O: autorizovaný architekt, vysokoškolský pedagóg na Fakulte architektúry Slovenskej technickej univerzity v Bratislave; B: Bratislava, 23.02.1951; P: PhDr. František Kalesný, DrSc., spisovateľ, etnograf; Marta Kalesná rod. Jakubéczyová, úradníčka; MS: prof. JUDr. Katarína Kalesná, CSc. (rod. Hatalová), právnička, vysokoškolská pedagogička; E: 1969 – 1975 Stavebná fakulta Slovenskej vysokej školy technickej, odbor architektúra u profesorov J. Koulu, M. Baša, A. Rokošného, L. Kušníra a I. Tužinského; 1993 autorizovaný architekt SKA; 2005 obhajoba dizertačnej práce Ph.D. 2008 habilitácia, docent v odbore architektúra - urbanizmus, Fakulta architektúry Slovenskej technickej univerzity v Bratislave; Ca: 1975 – 1987 pracoval v ŠPÚO Brno, v ateliéri architekta Ivana Matušíka v Bratislave, neskôr, v r. 1987 – 1990 v ŠPTU Bratislava. Medzi počiatočné práce jeho tvorby možno zaradiť súťaže spracované v tíme architekta J. Chovanca - Knižnica Rézu Páhlavího v Teheráne z roku -1977, Centrum Bratislava -1979 - 1. odmena a súťaž na Novostavbu SND v Bratislave - 1980, ocenený 3. zníženou cenou. Z tohto prvotného obdobia pochádzajú postupne aj dve vizionárske urbanisticko - architektonické štúdie: „Revitalizácia CMZ - rekonštrukcia zóny Obchodnej ulice“ (F. Kalesný, J. M. Bahna, 1980) a neskoršia „Stanica rýchlodráhy Prior - revitalizácia zóny Kamenného námestia v Bratislave“ (F. Kalesný, B. Somora, Ľ. Mihálik, S. Mečiar, 1987), kde preukázal dostatok vedomostí a skúsenosti z urbanistickej a architektonickej tvorby dotýkajúcej sa centra Bratislavy. Návrhy sa vyznačovali novými koncepciami a prínosnými nápadmi, spájajúcimi všetky mestské funkcie. Začiatkom 80-tych rokov pracoval na štúdiu Dom odievania - 2.etapa, dostavba Námestia SNP, Bratislava (J. M. Bahna, F. Kalesný 1980), získaná 3. cena v národnej prehliadke prác ZSA. Takmer identickú tému spracoval v tom istom čase v študijnej úlohe ZSA - Bratislavské preluky, revitalizácia námestia SNP v Bratislave - hotel, obchodný dom, (F.Kalesný, M. Žitňanský, 1980). Nové poňatie riešenia tejto lokality so začlenením ďalších mestských funkcií a dynamicky poňatým formovaním fasády sa stalo zdrojom inšpirácií ktoré našli uplatnenie v budúcej realizácii tejto stavby ďalšími autormi. V nadchádzajúcom období prichádza do popredia vzájomná spolupráca s J. M. Bahnom, Ľ. Mihálikom, P. Čížkom a P. Minarovičom na projekte a realizácii diela obchodného domu ZOD Ružinov v Bratislave 1984, za ktoré získali prestížne, najvyššie odborné ocenenie: Cenu Zväzu slovenských architektov 1984. Architektúra predstavuje vylepšený modernizmus s prvkami hi-tech ako odpoveď na rastúcu dezilúziu z modernej architektúry. Odrazila sa sa aj na vloženom postmodernistickom interieri vstupnej haly. Neskôr s F. Minárikom, roku 1985 bol realizovaný ich spoločný projekt obchodný dom Prior Prešov. Tento návrh sa vyznačoval novým prínosným konceptom. Objekt s pozdĺžnou mestskou pasážou bol veľmi presne vložený do okolitejestskej štruktúry a napriek obnaženému konštrukčnému systému nepôsoobil v inom prostredí konfliktne. Prezentovaný modernistický „brut“ štýl sa stal voľbou pre funkčný urbanistický dizajn mnohých nákupných centier. Architektúra jasne priznáva použitý materiál a konštrukciu. V r. 1987 bola podľa jeho projektu realizovaná rekonštrukcia a dostavba obchodného domu Prior vo Svite. Pretvorenie bývalého baťovského internátu pre potreby OD Prior prinútilo tvorcovi projektu rozmyšľať zložité kĺbko vzťahov k histórii, tradícii a súčasnosti. Bol architektom pokročilého myslenia, vyhľadával spoluprácu s podobne zmýšľajúcimi. V spolupráci s nimi sa pretváral na architekta, po ktorom zostalo viacero inšpiratívnych námetov pre nasledujúce generácie. Koncom 80-tych a začiatkom 90-tych rokov spolu s J. Hlavicom, Ľ. Mihálikom a M. Žitňanským dokončil práce na projekte interiéru novostavby Divadla Andreja Bagara v

Nitre, ktorý dotiahli do úspešnej realizácie v roku 1992. Dôležitým výrazovým prvkom tohto interiéru je aj svetlo, vytvárajúce cez prepájanie rôzne svetelne pôsobiacich častí vlastný architektonický priestorový dej. V 90-tych rokoch pracoval na viacerých podnetných projektoch. Medzi ne sa radí i architektonická štúdia Kultúrno-spoločenského centra v Malackách, (F.Kalesný, M. Žitňanský, 1990). Architektúra s náznakmi technologickej moderny hľadala nové priestorové formy a tvary s bohatou štruktúrnosťou. Nadčasová, dynamicky koncipovaná forma v rôznorodom prostredí reaguje na okolité podnety historickej i súčasnej architektúry a predkladá nové prínosné nápady. V prvej polovici tohto obdobia pracoval tiež v prostredí pamiatkovej zóny Bratislavy - historické jadro, hradný vrch: najskôr na interiéri Exkluzívnej predajne obuvi na Sedlárskej ulici (F. Kalesný, F. Milučký, M. Kleinová, 1990) a neskôr na Rekonštrukcii a interiéri hradnej vinárne v areáli Bratislavského hradu - národnej kultúrnej pamiatky (F. Kalesný, L. Mihálik aut. spol., 1992). Návrh upútal vloženým modernistickým náznakovo ladeným interiérom a súčasne implantoval novotvar oranžérie a skleneného pavilónu na západnej a východnej terase, ktoré citlivo vstúpili do historického prostredia. Invenčný návrh preukázal široké vedomosti z oblasti dejín architektúry a umenia. Napriek svojej prínosnej architektúre neboli tieto diela realizované. V nasledujúcom roku 1994 bol vo verejnej architektonickej súťaži ocenený 3. cenou jeho návrh na Rekonštrukciu budovy Národnej banky Slovenska, / bývalej budovy Tatra banky Nám. SNP Bratislava, národnej kultúrnej pamiatky/, (F. Kalesný, I. Kepko, P. Moravčík, J. Šujan). Riešenie sa vyznačovalo príkladným kontextuálnym, vloženým interiérom so zachovaním všetkých fragmentov pôvodnej bankovej budovy. Duch technologickej moderny poznačil tiež i neskoršiu urbanisticko-architektonickú a objemovú štúdiu areálu Slovenského centra vedy pre všetkých - výskumno-vzdelávacieho parku v Bratislave Petržalke (F. Kalesný, spolupráca D. Havrila, 1995), spracovaného pre spoločnosť Nadácie Schola Ludus. Prílišná technická okázalosť a vysoká finančná náročnosť neumožnili neskoršiu možnú realizáciu tohto projektu. V neskoršom období už nepracoval v štátnych podnikoch a v januári 1990 založil vlastný architektonický ateliér Autorizovaný architekt SKA František Kalesný SUAD Studio. V ňom pracuje s partnermi na širokej škále projektov od interiérov cez rekonštrukcie, novostavby až po urbanizmus. Tie spracováva od štúdií cez projekty, realizačné projekty, inžiniersku činnosť a autorský dozor. Z 90- tých rokov pochádza aj projekt a realizácia rekonštrukcie eklektickej Rezidence veľvyslanca Slovenskej republiky v Bukurešti, Rumunsko (F.Kalesný, spolupráca D. Ježková, 1996). V r. 1990 – 2000 pôsobil spočiatku externe na Fakulte architektúry a v r. 2000 – 2021 už ako stály pedagóg Fakulty architektúry Slovenskej technickej univerzity v Bratislave - najskôr ako odborný asistent, neskôr od r. 2008 ako docent. Na škole prednášal a aktívne viedol výučbu architektonických ateliérov. V tom období roku 2000 spracoval aj projekt novostavby Administratívnej budovy Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky v Bratislave na Trenčianskej ul. (F. Kalesný, P. Papp, J. Pavelka) a projekt a realizáciu Bytového domu na Drotárskej ceste v Bratislave (F. Kalesný, P. Papp, 2002). Funkcionálnymi a modernistickými vplyvmi charakterizovaná architektúra uplatnila pri riešení navrhovaných stavieb štandard príznačný pre tento druh komerčne poňatej architektúry. Počas svojej praxe realizoval širokú škálu stavieb (viac ako 90 štúdií, projektov a realizácií) a viacero ocenených súťaží. Vo svojej tvorbe sledoval vývoj európskej a svetovej architektúry. Ako aktívny architekt spolupracoval na súťažiach, štúdiách a projektoch s J. Chovancom, ale aj s I. Matušikom, J. M. Bahnom, L. Mihálikom, M. Žitňanským, F. Milučkým, P. Moravčíkom, J. Šujanom, V. Zigom či statikom P. Čížkom. Je autorom viacerých významných realizácií, najmä obchodných domov. Medzi jeho posledné najvýznamnejšie diela patrí víťazný návrh z verejnej anonymnej architektonickej súťaže „Nová plaváreň, rekonštrukcia hokejového štadióna a dostavba

nekomerčných ubytovacích priestorov pre športovcov“ v Bratislave Ružinove z roku 2022, odmenený 1. cenou (F. Kalesný, Y. Meziani, J. Klemon, N. Janovičová, I. Muzafarov). WaCW: autor a spoluautor viac ako 70 vedeckých a odborných článkov a publikácií; Aw: Je nositeľom Ceny Zväzu slovenských architektov za rok 1984; Me: V r. 1977 sa stáva členom Zväzu slovenských architektov. Od r. 1993 po autorizácii je autorizovaným architektom a členom Slovenskej komory architektov. V r. 1992 zastával post člena skúšobného senátu Slovenskej komory architektov. Od r. 2011 je člen Spolku architektov Slovenska. Od r. 2018 člen spoločnosti Tall Buildings - New York, zaoberajúcej sa problematikou výškových a obytných stavieb.

Zdroj: BRITISHPEDIA- Encyklopédia osobností Českej a Slovenskej republiky